

HET LUTHERSCHE WEESMEISJEN VAN 'S GRAVENHAGE.

ebt gy onder al dien bombast van satijnen
 hoeden, cachemieren *shawls*, golvende
 struisvederen en papieren korenbloemen,
 die, op, om, of aan de leden der HAAGSCHE
 schoonen geplaatst, geworpen en getrok-
 ken, in de glazen Hoog- of slijkerige Spui-
 straat u dagelijks vermoeit, nimmer het oog
 voelen trekken naar de zoete harmony van
 een zwart sergen kleed, een kleen wit glad
 mutsjes, waaronder het opgestreken hair
 zich schuchteren schuil houdt, een geplooiden sneeuwblanken halsdoek, lan-
 gen handschoen, en een albastbeschamend schortjen?... Nederige, eenvoudige,
 maagdelijke mengeling van wit en zwart; niet waar? gelijk die der huidkleuren
 van een echten Lakenfelder, gelijk die van den zilveren trans met de donkere
 zomerwolkjens! — Ge hebt het Lutherische weesmeisjen uwer hofstad herkend.

Een lief, onschuldig ding, van vier tot één-en-twintig jaren; een lagchend wichtjen, dat nog niet weet:

«Wat wees te zijn op 't zesde jaar beteekent,»

een ontwikkelend maagdeken, een schalksche deerne, een GRIETJEN VAN FAUST, die boos op zich zelve wordt, omdat zy niet boozter op u wordt, wanneer gy haar in 't voorby gaan een vriendelijk lachjen toewerpt; een blozend zusjen, een bedaarde vrijster; ziedaar de verschillende vormen, waarin zich het weesmeisjen aan u voordoet, wanneer zy een wijle buiten het gesticht treedt, om de luidruchtige straten der residentie met hare tegenwoordigheid te vereeren.

Ik heb nooit liever en over 't algemeen zediger schepsel gezien: de onbeschaamdheid der bont uitgemonterde soubretjens is haar geheel vreemd; nimmer zullen haar rozenlipjens zich door de gewone modemaakstertjensbastertvloeken ontwijden, als daar is: «*Och grut! slapperloot en wel jemenie!*» en de woorden: *lollepotjen*, *guldenwater* en *schilletjens* (de levensbronnen van alle strijksters, plooiesters en *consorten*), zijn vreemdelingen in haar woordenboek. Trouwens, dit alles is geen wonder, maar de heilzame vrucht harer opvoeding.

Ik zeide daar even, het gesticht; ik mocht het wel haar tweede moeder noemen: want hier vindt zy steeds liefderijke armen uitgebreid; hier wordt zy opgevoed en opgetogen, hier worden de kiemen van zedelijkheid en godsdienst in haar ontwikkeld, hier wordt haar het middel geleerd, om zich op een eerlijke wijze het dagelijksch brood te verschaffen, hier is zy gelukkig, hier zou zy zelfs nu en dan byna vergeten kunnen, dat zy — een weeze is.

Gedurende de gewone arbeidsdagen der week, bevindt zy zich trouw aan het handwerk, dat haar geleerd wordt; 't breien, het wollennaaien, het stikken, het festonneren, en al die overige takken van maagde- en vrouwelijke industrie, buigen zich als slaven voor hare wenken; — en waarlijk, ik moet het bekennen, hare voortbrengselen zijn menigmaal Penelopesch in schoonheid, en *water-proof*-duurzaam in kracht. ó Dat gy ze in haar kamer bespieden kondt, ge zoudt u vaak over haar rusteloozen ijver, haar onverpoosde werkzaamheid, en nu en dan ook (vooral wanneer ze alleen was) over haar verstandige stilzwygenheid verbazen; ja, het zindelijk ver-

trekjen verrukt in het ronde starend, riept ge stellig in een Duitsche bui uit:

Ich fühl', o Mädchen, deinen Geist

Der Full' und Ordnung um mich säuseln,

Der mütterlich dich täglich unterweis't,

Den Teppich auf den Tisch dich reinlich breiten heiszt,

Sogar den Sand zu deinen Füßen kräuseln...

en slechts met moeite zoudt ge u aan den aanblik van zulk een stille huiselijke orde en vrouwelijke zindelijkheid onttrekken kunnen.

Ik weet echter niet, wat ge wel des Zondags zoudt uitroepen, wanneer gy haar in haar beste feestkleed uitgedoscht, met al haar zusters in plechtigen optocht naar het huis des Heeren, naar de woning van hun eenigen, hun eeuwigen Vader ziet henen zweven. Voor my, ik heb dien lieven drom dan meer dan eens in mijn verbeelding vergeleken by een kudde blanke lammeren, die naar hunne weide, by een leger zoete duifjens, die naar hun eigen groen myrthenboschjen togen; en meer dan eens was het my dan zóó om het harte, dat ik met mijn gedachten zeide: gy onschuldige kinderen! als gy eerst uwen Heer daarboven gedankt, daarna tot uw vroeg gestorven ouders daarboven gesproken, en eindelijk voor u en de uwen hier beneden gebeden hebt, dankt dan en bidt dan ook voor my en die mijne zijn! — En ó wanneer zy eenige uren later huiswaarts keerden, hoe blonken dan immer haar oogen van hooger vuur, haar wangen van blijder blos, en hoe droeg dan steeds geheel haar uiterlijk het duidelijk kenmerk van de hoogere kracht, die haar inwendig versterkt, van de balsemende troost, die haar daar verkwikt had! —

Ik noemde zoo even haar een-en-twintigste jaar. Het uitspreken van dit woord alleen is in staat, de innigste snaren harer ziel te doen trillen: immers dit is het tijdstip, waarop het weesmeisjen het gesticht moet verlaten, waarop zy de wereld moet intreden, waarop zy, in zeker opzicht, ten tweeden male weeze wordt. Ge gevoelt echter, hoe verschillend menigwerf de gewaarwordingen zijn, waarop zy dit zoo belangrijk tijdstip haars levens te gemoet ziet. Heeft zy niemand op deze aarde, dan haar trouwe verzorgers en het geliefkoosd afbeeldsel van haren LUTHER, ó dan bevangt haar reeds een koude vreeze op het denkbeeld der scheiding, en wordt het haar wee om het hart, als het kind, dat alleen een groote reize moet doen. Maar het gebeurt wel eens, dat de schalksche minnestoker zich een der plooiën van heur blank halsdoekjen

tot een schanskorf uitverkoren heeft, en van daar, «gedichte ende wel gebatgelieert,» zijn pijltjens op haar boezem met zulk een gelukkig gevolg afschiet, dat zy, na een niet zeer syllogistisch dispuut met zich-zelve, haar thesis laat vallen, en *ex intimo pectore* concedeert, dat het toch zoo kwaad niet is, een fiksche timmermansvrouw of verwerswederhelftte worden. Haar tweede ik weet haar den bitteren beker des vertreks wel te verzoeten; en kost die haar ook al een droeven traan, spoedig lacht de vreugd der liefde weder uit haar oog. Menigmaal, wanneer naderhand een bloeiend kroost rond haar dartelt, denkt zy met dankbaren weemoed aan de stonde, toen zy als een arm, ouderloos kind, de groote deur des gestichts binnen trad, waar haar zooveel vergoed werd, waar zy zooveel liefde vond, waar zy geheel haar huidig geluk aan te danken heeft.

T. K.

DE NEDERLANDEN.

KARAKTERSCHETSEN, KLEEDERDRAGTEN, HOUDING EN VOORKOMEN

VAN VERSCHILLENDE STANDEN.

TWEE HONDERD TEEKENINGEN

VAN DE VOORNAAMSTE NEDERLANDSCHE KUNSTENAREN.

TEKST VAN DE BESTE SCHRIJVERS.

GRAVUREN

VAN DEN HEER HENRY BROWN.

OPGEDRAGEN

AAN HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN.

's Gravenhage,

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ VAN SCHOONE KUNSTEN.

BESTUURDER J. J. VAN RYCKEVORSEL.

1841.